

ร่าง
เจตนาธรรมรัฐธรรมนูญ

โดย

คณะอนุกรรมการบันทึกเจตนาธรรม

เสนอต่อ

คณะกรรมการวิสามัญ
บันทึกเจตนาธรรม วัตถุประสงค์ และตรวจรายงานการประชุม
สภาร่างรัฐธรรมนูญ

๓ สิงหาคม ๒๕๕๐

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวด ๑ หมวดทั่วไป	๑
หมวด ๒ พระมหากษัตริย์	๗
หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย	
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๑๘
ส่วนที่ ๒ ความเสมอภาค	๒๒
ส่วนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล	๒๔
ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	๓๑
ส่วนที่ ๕ สิทธิในทรัพย์สิน	๓๔
ส่วนที่ ๖ สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ	๓๖
ส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน	๓๗
ส่วนที่ ๘ สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา	๔๓
ส่วนที่ ๙ สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุขและสวัสดิการจากรัฐ	๔๕
ส่วนที่ ๑๐ สิทธิในข้อมูลข่าวสารและการร้องเรียน	๔๙
ส่วนที่ ๑๑ เสรีภาพในการชุมนุมและการสมาคม	๕๕
ส่วนที่ ๑๒ สิทธิชุมชน	๕๘
ส่วนที่ ๑๓ สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญ	๖๑
หมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย	๖๓
หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ	
ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๖๗
ส่วนที่ ๒ แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ	๖๙
ส่วนที่ ๓ แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	๗๐
ส่วนที่ ๔ แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม	๗๒
ส่วนที่ ๕ แนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม	๗๕
ส่วนที่ ๖ แนวนโยบายด้านการต่างประเทศ	๗๖
ส่วนที่ ๗ แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ	๗๗
ส่วนที่ ๘ แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๘๒

ส่วนที่ ๙ แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญาและพลังงาน	๘๓
ส่วนที่ ๑๐ แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	๘๕

หมวด ๖ รัฐสภา

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๘๗
ส่วนที่ ๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๙๑
ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา	๑๐๙
ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง	๑๒๐
ส่วนที่ ๕ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา	๑๓๓
ส่วนที่ ๖ การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	๑๓๕
ส่วนที่ ๗ การตราพระราชบัญญัติ	๑๓๙
ส่วนที่ ๘ การควบคุมการตรากฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ	๑๔๙
ส่วนที่ ๙ การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน	๑๕๑

หมวด ๗ การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

๑๕๘

หมวด ๘ การเงิน การคลัง และงบประมาณ

๑๖๒

หมวด ๙ คณะรัฐมนตรี

๑๖๘

หมวด ๑๐ ศาล

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป	๑๘๘
ส่วนที่ ๒ ศาลรัฐธรรมนูญ	๑๙๒
ส่วนที่ ๓ ศาลยุติธรรม	๒๐๗
ส่วนที่ ๔ ศาลปกครอง	๒๑๑
ส่วนที่ ๕ ศาลทหาร	๒๑๖

หมวด ๑๑ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ส่วนที่ ๑ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ	
๑. คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๒๑๗
๒. ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา	๒๓๐
๓. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๒๓๔
๔. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	๒๔๐

ส่วนที่ ๒ องค์การอื่นตามรัฐธรรมนูญ

- ๑. องค์การอัยการ ๒๔๓
- ๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๒๔๔
- ๓. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๔๗

หมวด ๑๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

- ส่วนที่ ๑ การตรวจสอบทรัพย์สิน ๒๔๙
- ส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ๒๕๕
- ส่วนที่ ๓ การถอดถอนจากตำแหน่ง ๒๕๙
- ส่วนที่ ๔ การดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๒๖๔

หมวด ๑๓ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๒๖๘

หมวด ๑๔ การปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๗๐

หมวด ๑๕ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ๒๘๒

บทเฉพาะกาล ๒๘๔

ภาคผนวก ๑ สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเวทีระดับจังหวัดทั่วประเทศ

ต่อร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. .... (ฉบับรับฟังความคิดเห็น)

ภาคผนวก ๒ ข้อมูลเบื้องต้นในการจัดทำบันทึกเจตนาของ
ร่างรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยประเด็นในการร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคผนวก ๓ รายงานสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคผนวก ๔ รายงานคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคผนวก ๕ รายงานคณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนา
จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม

ภาคผนวก ๖ รายงานคณะอนุกรรมการบันทึกเจตนา
รายงานคณะอนุกรรมการจัดทำจดหมายเหตุ
รายงานคณะอนุกรรมการตรวจรายงานการประชุม
รายงานคณะอนุกรรมการจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่